

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-13

Vår referens

Alexander Blümke
Utvecklingssamordnare
alexander.blumke@malmo.se

Remiss angående Remiss Socialdepartementet Jobbpremien - ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning ASN-2025-5651

Sammanfattning

Promemorian innehåller förslag om en ny tidsbegränsad statlig ersättning (jobbpremie) till den som under viss tid har fått försörjningsstöd och som därefter får inkomst av anställning och inte längre får försörjningsstöd. Syftet med jobbpremien är att öka de ekonomiska drivkrafterna till arbete och självförsörjning. Försäkringskassan ska, efter ansökan, pröva och betala ut jobbpremien. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att en jobbpremie inte har en avgörande effekt för att biståndsmottagare som står långt från arbetsmarknaden börjar arbeta och ser att jobbpremien oftast skulle gå till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete.

I det fall en jobbpremie införs anser förvaltningen att en begränsning av jobbpremien till hushåll med barn bör övervägas och att det är viktigt att ställa krav på lön i nivå med gällande kollektivavtal för att undvika lönedumpning.

Förvaltningen bedömer att förslaget om jobbpremie endast innebär marginella kostnadsökningar för staden, samtidigt som den kan ge positiva effekter för enskilda Malmöbor och deras familjer i form av en period med ökad disponibel inkomst och mindre ekonomisk utsatthet.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget att Försäkringskassan prövar och beslutar om en eventuell jobbpremie och förslaget om att jobbpremien ska utvärderas.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende *Remiss angående Remiss Socialdepartementet Jobbpremien – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning* enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - Remiss angående remiss Socialdepartementet Jobbpremien - ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning
- Förslag till yttrande - Remiss angående remiss Socialdepartementet Jobbpremien - ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

Beslutsplanering

ASN beredning 2025-04-02

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2025-04-10

ASN beredning 2025-04-30

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2025-05-08

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2025-05-23

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Ärendets initiering

Arbetsmarknads- och socialnämnden har fått möjlighet att yttra sig till kommunstyrelsen angående remiss från Socialdepartementet om promemorian Jobbpremien – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning.

Sista svarsdatum är 2025-05-23

Innehållet i promemorian

Promemorian innehåller förslag om en ny tidsbegränsad statlig ersättning kallad jobbpremie till den som under viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (2001:453) och som därefter får inkomst av anställning och inte längre får försörjningsstöd.

Syftet med jobbpremien är att öka drivkrafterna till arbete genom att öka det ekonomiska utbytet för den som går från försörjningsstöd till arbete och självförsörjning.

Jobbpremien har ingått i utredningen *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare* (SOU 2025:15). Regeringskansliet har omarbetat utredningens förslag och presenterar sitt nya förslag i denna promemoria.

Förslag om jobbpremie

I promemorian anges som skäl för förslaget om jobbpremie att det behövs fler åtgärder för att öka drivkraften att arbeta och att för den som får försörjningsstöd måste det löna sig att gå till arbete.

Föreslagna bestämmelser kring jobbpremien:

- *Sex månaders kvalificeringstid.* För att ta del av jobbpremien föreslås att en person ska ha fått försörjningsstöd under sex månader i följd.
- *Inkomst av anställning ger rätt till jobbpremie.* Olika anställningsformer räknas inklusive subventionerade anställningar. Inkomst av näringsverksamhet ger dock inte rätt till jobbpremie.
- *Jobbpremie ges inte till den som samtidigt får försörjningsstöd.* Den som är kvalificerad för jobbpremien och har inkomst av arbete men som samtidigt ingår i hushållsgemenskap där hushållet ansöker om och får försörjningsstöd, kan inte få jobbpremie för samma period. Däremot kan båda två vuxna personer i en hushållsgemenskap ha rätt till jobbpremie, om de båda har inkomst av anställning och hushållet inte längre har försörjningsstöd.
- *Jobbpremien kan som högst uppgå till 15 procent av arbetsinkomsten.* En jobbpremies storlek beräknas på den enskildes bruttolön. Taket för ersättning föreslås vara en bruttolön på 25 000 kronor. Inkomster därutöver påverkar inte jobbpremiens storlek. Det innebär att det maximala beloppet som individen kan få är 3 750 kronor per månad. Jobbpremien föreslås vara skattefri.
- *Jobbpremien ska betalas ut månadsvis under maximalt 18 månader.*
- *Regleringen ska gälla under två år.* Regeringen föreslår att jobbpremien införs som en tillfällig reglering under två år, för att möjliggöra utvärdering och eventuella justeringar.
- *Kvalificering inträffar innan jobbpremien införs.* För att undvika att personer som får försörjningsstöd avstår från att ta ett arbete i väntan på jobbpremien föreslås att kvalificeringstiden ska ha inträffat innan regleringen om jobbpremien tillkännages.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Försäkringskassan prövar och beslutar om jobbpremien efter ansökan

Försäkringskassan föreslås bli den myndighet som vid en ansökan ska pröva, besluta om och betala ut jobbpremien. Som skäl till förslaget anges bland annat att premien utgör en fristående statlig ersättning till den enskilde som baseras på dennes inkomst och att detta talar för att jobbpremien ska hanteras av en statlig myndighet.

Vidare har Försäkringskassan en utvecklad infrastruktur för att hantera utbetalningar till enskilda. Myndigheten har även erfarenhet av att hantera olika typer av ekonomiska förmåner och ersättningar.

Uppdrag till myndigheter kring informationsmaterial och möjlighet till utvärdering av jobbpremien

I promemorian konstateras att en förutsättning för att jobbpremien ska kunna ge positiva sysselsättningseffekter är att biståndsmottagare känner till samt förstår vad jobbpremien kan innebära för dem.

Socialstyrelsen föreslås få i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial som kommunerna kan använda för att informera dem som kvalificerar sig till en jobbpremie. I promemorian framförs att möjligheten till jobbpremie kan användas som en del i socialtjänstens uppdrag att motivera och hjälpa människor att komma i egen försörjning.

Försäkringskassan föreslås få ett uppdrag att ta fram löpande individstatistik som möjliggör utvärdering av jobbpremien. En lämplig myndighet bör ges i uppdrag att utvärdera effekterna av jobbpremien.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens överväganden

Förslaget om jobbpremie bygger på antagandet att ökat ekonomiskt utbyte kan motivera biståndsmottagare att börja arbeta och bli självförsörjande.

Förvaltningen anser att detta antagande har begränsningar och promemorians redogörelse av utvärderingar av tillfälliga jobbpremier i Europa (avsnitt 2.5) visar inga effekter på sysselsättningen för biståndsmottagare.

En Jobbpremie bedöms inte ha en avgörande effekt för att biståndsmottagare som står långt från arbetsmarknaden börjar arbeta

En stor del av gruppen som uppbär försörjningsstöd står långt från arbetsmarknaden och har begränsade förutsättningar och möjligheter att få ett arbete, åtminstone på kort sikt, oavsett om de ekonomiska incitamenten ökar eller ej.

Förvaltningen bedömer att jobbpremien inte har en avgörande effekt för att den gruppen ska komma ut på arbetsmarknaden.

Jobbpremien skulle oftast gå till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete

Om en person i små eller relativt små hushåll börjar arbeta heltid innebär det redan idag, i de flesta fall, att hushållet blir självförsörjande och att hushållets disponibla inkomst ökar.

Av tabell 20.1, sid 1333 i utredningen *Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)* framgår att 67 procent av biståndshushållen i Sverige 2022 bestod av en person utan barn. Lägger man till hushåll som bestod av två personer utan barn ökar andelen till 72 procent. Om man även adderar hushåll med ett barn uppgår andelen till hela 83 procent av biståndshushållen.

Förvaltningen ser därmed att en jobbpremie i de allra flesta fall skulle beviljas till personer som redan har ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete oberoende av om stödet fanns eller ej.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens överväganden i det fall jobbpremien införs

Överväg en begränsning av jobbpremien till hushåll med barn

Hushåll *utan* barn har redan idag ekonomiska incitament att gå från försörjningsstöd till arbete.

Förvaltningen anser därför att det bör övervägas om jobbpremien ska begränsas till att endast omfatta hushåll med barn. Det skulle göra jobbpremien mer träffsäker och kunna fungera kompenserande i förhållande till minskningen av bostadsbidraget för barnhushåll som följer av att en vuxen börjar arbeta.

Ställ krav på lön i nivå med gällande kollektivavtal för att undvika lönedumpning

En skattefri jobbpremie på 15 procent av bruttolönen riskerar att leda till att personer som uppbär försörjningsstöd tar jobb med lägre löner. Det skulle kunna innebära risker för lönedumpning inom vissa branscher.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det bör vara ett krav att lönenivån ligger i nivå med gällande kollektivavtal för att en jobbpremie ska beviljas.

Försäkringskassan bör åläggas att kontrollera lönenivån i samband med ansökan om jobbpremie.

Förvaltningen tillstyrker förslaget om att Försäkringskassan prövar och beslutar om jobbpremien

Jobbpremien är en statlig ersättning som baseras på inkomst vilket talar för att jobbpremien ska hanteras av en statlig myndighet. Försäkringskassan har också en utvecklad infrastruktur för att hantera utbetalningar till enskilda.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen vill betona vikten av att Försäkringskassan kontrollerar att den sökandes inkomstuppgifter är riktiga för att minska risken för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Förvaltningen tillstyrker förslaget att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i att en förutsättning för att jobbpremien ska kunna ge positiva sysselsättningseffekter är att biståndsmottagare känner till samt förstår vad jobbpremien kan innebära för dem.

Förvaltningen tillstyrker förslaget att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram informationsmaterial som kommunerna kan använda för att informera dem som kvalificerar sig för en jobbpremie.

Förvaltningen tillstyrker förslaget kring framtagande av statistik och utvärdering av jobbpremien

Det är bra att Försäkringskassan föreslås få ett uppdrag att ta fram löpande individstatistik som möjliggör utvärdering av jobbpremien. En lämplig myndighet bör ges i uppdrag att utvärdera effekterna av jobbpremien.

Konsekvenser för staten, kommuner och enskilda

I promemorian redovisas att införandet av en jobbpremie i huvudsak kommer att innebära kostnader för staten genom kostnader för själva premien, kostnader för handläggning hos Försäkringskassan samt vissa kostnader för övriga myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar.

När det gäller konsekvenser för kommunerna bedömer promemorian att kommunerna endast får marginella kostnadsökningar för att lämna information till Försäkringskassan och för information till enskilda om jobbpremien.

Därtill kommer eventuella positiva effekter på sysselsättning och biståndsmottagande i målgruppen. Förvaltningen instämmer i promemorians bedömning.

För enskilda kvinnor och män som uppfyller kriterierna innebär jobbpremien att de och eventuella hushållsmedlemmar kommer att få en ökad disponibel inkomst under en begränsad period jämfört med hur det ser ut idag.

För barnen i dessa hushåll ser förvaltningen att jobbpremien innebär positiva konsekvenser i form av högre ekonomisk standard och mindre ekonomisk utsatthet, dock endast under en begränsad period på 18 månader.

I promemorian bedöms jobbpremien inte antas ha någon nämnvärd effekt på den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen delar den bedömningen.

Ansvariga

Madeleine Moberg Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef